

Monumentnummer*: 521995

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 29 augustus 2005
Kadaster deel/nr 82920/76

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Steenderen Bronckhorst Gelderland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Steenderen U 728

Omschrijving**

Inleiding

Op een terp aan de noordzijde van de Emmerweg bevindt zich de monumentale T-BOERDERIJ genaamd "Groot Emmer", die bestaat uit een breed L-vormig voorhuis met twee gekoppelde schuren. Het pand valt op door de afmetingen, het rijke materiaalgebruik en de gedeeltelijk bewaarde erfstructuur. Tegenover het voorhuis bevindt zich de oorspronkelijke waterpomp. Oorspronkelijk bevond zich dwarsgeplaatst achter de schuren nog een derde losstaande schuur. Deze is in 1991 afgebroken en vervangen door een nieuwe. Het complex werd waarschijnlijk rond 1875 gebouwd nadat de hier eerder gebouwde hoeve was afgebrand. De oudste vermelding van het goed "De Em(m)er" stamt uit 1358. Het goed is in bezit geweest van de bewoners van het huis Middachten. De huidige boerderij bevindt zich dan ook zeer waarschijnlijk op een veel oudere terp. Behoudens enkele wijzigingen in de gevels is de boerderij gaaf bewaard. De boerderij draagt samen met de overige boerderijen aan de Emmerweg bij aan het fraaie aanzicht van dit historisch gegroeide gebied.

Omschrijving

De T-BOERDERIJ had oorspronkelijk een T-vormige plattegrond, welke door een latere uitbreiding van het linkerdeel van het voorhuis veranderde in een L-vormige plattegrond. De boerderij heeft één bouwlaag onder een samengestelde kap, gedekt door gesmoorde Hollandse pannen. Het voorhuis wordt afgesloten door een schilddak. Het achterhuis en de L-vormige aanbouw zijn op gelijke nokhoogte voorzien van aangekapte zadeldaken. De bijshuur is voorzien van een aan de voorzijde afgewolfd zadeldak. De gevels van voor- en achterhuis en aangebouwde schuur zijn gemetseld in kruisverband. Oorspronkelijk waren de gevels van het voorhuis voorzien

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van een omlopende gecementeerde plint, welke thans alleen nog aanwezig is in de voorgevel. De vensters van het voorhuis zijn voorzien van opgeklampte groen geverfde luiken (tenzij anders vermeld) en gecementeerde lekdorpels. De schuiframen van het voorhuis zijn voorzien van bovenlichten met imitatie glas-in-lood. Het voorhuis is boven de gevels voorzien van een omlopende houten geprofileerde bakgoot op klossen.

De a-symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL telt zeven vensterassen met in het midden een deurkozijn. De voorgevel heeft aan beide uiteinden een risalerende hoekpartij. Tevens heeft de gevel aan de bovenzijde een witgepleisterde fries, afgesloten door een gecorniste kroonlijst. Onder het fries heeft de gevel 13 muurankers. Tussen de risalerende geveldelen is het fries voorzien van vijf dwarsgeplaatste kozijnen, voorzien van 2-ruits ramen. Het kozijn boven de deur bevat thans een enkelruits raam. Het deurkozijn in het midden van de gevel is voorzien van een rijk uitgevoerde paneel deur met daarboven een 2-ruits bovenlicht, afgesloten door een anderhalfsteens strek. De ingang wordt voorafgegaan door een betegeld stoepje. Het deurkozijn wordt aan beide zijden geflankeerd door twee 6-ruits schuiframen met 2-ruits bovenlichten, afgesloten door een anderhalfsteens strek. Het risalerende geveldeel aan de linkerzijde is voorzien van een soortgelijk schuifraam. Aan de rechterzijde heeft het risalerende geveldeel naast elkaar twee 4-ruits schuiframen met 2-ruits bovenlichten voor de opkamer. Hieronder bevinden zich naast elkaar twee 2-ruits kelderlichten, voorzien van 2-ruits ramen met daarvoor diefijzers. Ter hoogte van de daknok is het dakschild aan beide zijden voorzien van een gemetselde schoorsteen met afdekplaat.

De LINKER ZIJGEVEL heeft aan de rechterzijde een 6-ruits schuifraam met 2-ruits bovenlicht, afgesloten door een anderhalfsteens strek. Hierboven bevindt zich een dwarsgeplaatst kozijn, voorzien van een 2-ruits raam. Het kozijn wordt aan beide zijde afgesloten door een halfsteens rollaag. Links van dit kozijn heeft de gevel boven een rond gemetseld trapje van twee treden een recent deurkozijn op hardstenen dorpel en neuten, voorzien van een deur met 2-ruits bovenlicht. Hierboven bevindt zich nog een 2-ruits bovenlicht van het oorspronkelijk op deze plaats aangebrachte raamkozijn. Links van de deur heeft de gevel boven elkaar twee 2-ruits schuiframen met 2-ruits bovenlichten, afgesloten door anderhalfsteens strekken. Links van deze ramen heeft de gevel naast elkaar twee kleine ijzeren stalramen welke zijn voorzien van ruitvormige traceringen. Boven de kozijnen is de gevel voorzien van 8 muurankers. De terugspringende gevel van de L-vormige bouwmassa heeft aan de achterzijde op de begane grond een dubbele deel deur, afgesloten door een steense segmentboog. De deel deur wordt aan beide zijden geflankeerd door ijzeren stalramen met ruitvormige traceringen, afgesloten door een halfsteens segmentboog. De linkerzijde van de gevel heeft een klein enkelruits raam, voorzien van een diefijzer. Boven vier muurankers wordt de gevel beëindigd door een topgevel, welke is voorzien van twee moderne kozijnen. Boven de kozijnen bevindt zich een muuranker. Aan de bovenzijde wordt de topgevel beëindigd door een geprofileerde houten windveer. De L-vormige aanbouw wordt afgesloten door een aangekapt zadeldak met een aan de linkerzijde doorgetrokken dakschild. De belendende gevel van het achterhuis is aan de rechterzijde voorzien van een enkele opgeklampte deur. Links hiervan heeft de gevel een 6-ruits ijzeren stalraam, afgesloten door een halfsteens segmentboog. Dit raam wordt aan beide zijden geflankeerd door twee vierkante kozijnen, voorzien van een 2-ruits raam. De gevel is aan de bovenzijde voorzien van drie muurankers.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft aan de linkerzijde een dichtgemetseld venster. Hieronder bevindt zich een vierkant kozijn, voorzien van een 4-ruits raam met diefijzers voor de kelder. Rechts hiervan bevinden zich twee opgeklampte luiken, afgesloten door een halfsteens segmentboog ter hoogte van de kelder. Hierboven bevindt zich naast een dichtgemetseld venster een 4-ruits schuifraam met 2-ruits bovenlicht, afgesloten door een halfsteens rollaag. Onder de bakgoot bevinden zich vijf muurankers. De belendende voorgevel van de tweede schuur heeft op de begane grond een dichtgemetselde deeldeuropening, afgesloten door een anderhalfsteens segmentboog. De dagkanten van de muuropening zijn voorzien van gecementeerde sierblokken. Thans bevat het recente muurwerk van deze

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

muuropening een betonraam en enkele opgeklampte deur. Rechts van de muuropening bevindt zich een ijzeren stalraam met ruitvormige traceringen, afgesloten door een halfsteens segmentboog. Onder het afgewolfd dakschild bevindt zich een geprofileerde houten bakgoot op klossen. De zijgevel van de bijschuur is aan de linkerkant voorzien van een 6-ruits stalraam, afgesloten door een halfsteens segmentboog. Rechts hiervan heeft de gevel drie opgeklampte staldeuren, afgesloten door een steense segmentboog. Tussen de deuren bevinden zich drie vierkante kozijnen met enkelruits ramen, afgesloten door een steense strek. Aan de bovenzijde heeft de gevel zeven muurankers.

De ACHTERGEVEL van het achterhuis en de bijschuur zijn identiek. In het midden heeft de gevel een muuropening, die wordt afgesloten door een anderhalfsteens segmentboog. De dagkanten van de muuropening zijn voorzien van witgepleisterde sierblokken. De muuropening is voorzien van een dubbele opgeklampte deel deur, waarvan de rechterdeur tweedelig is. De dubbele deel deur wordt aan beide zijden geflankeerd door twee naast elkaar aangebrachte ijzeren stalramen met ruitvormige traceringen, afgesloten door een halfsteens segmentboog. Naast de buitenste ramen bevindt zich een muuranker. De uiteinden van de gevel zijn voorzien van enkele opgeklampte staldeuren, afgesloten door een steense segmentboog. Boven vijf muurankers bevindt zich een dubbel opgeklampt zolderluik, afgesloten door een steense segmentboog. In de punt van de topgevel bevindt zich een klein spitsbogig raam. Boven de topgevel bevindt zich een geprofileerde houten windveer.

Het INTERIEUR van de boerderij heeft nog een deel van de oorspronkelijke indeling met een centrale hal, die aan de linkerkant wordt geflankeerd door een keuken en aangrenzend woonvertrek en aan de rechterkant door een woonkamer, slaapvertrek en opkamer. Ondanks wijzigingen ten behoeve van het wooncomfort heeft het voorhuis nog een aantal oorspronkelijke interieurelementen behouden zoals onder andere paneeldeuren en een bedsteerimte met zicht op de voormalige deel. De kelder onder de opkamer is voorzien van twee witgepleisterde kruisgewelven. Beide schuren hebben een centrale deel van cement, geflankeerd door grupstallen met daarboven hilden. De schuren hebben ieder zeven ankerbalkgebinten met slieten.

Waardering

T-BOERDERIJ met aangebouwde bijschuur, gebouwd rond 1875.

- van architectuurhistorische waarde als gaaf bewaard typologisch voorbeeld van een L-vormig uitgebouwde T- boerderij van aanzienlijke afmetingen. De boerderij valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten zoals onder andere zichtbaar in de gave verhoudingen en de rijk uitgevoerde gevels en ramen. Naast het redelijk goed bewaard gebleven interieur bevindt zich voor de boerderij nog de waterpomp.

- van stedenbouwkundige waarde door de markante situering op een terp. Het object is samen met andere boerderijen aan de Emmerweg een eminent belang voor het aanzicht van dit historisch gegroeide landschap.

- van cultuurhistorische waarde als goed bewaard voorbeeld van een boerderij voorzien van een rijk uitgevoerd voorhuis met invloeden van de stedelijke bouwkunst.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument